

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет (Україна)

Вища школа економіко-гуманітарна (Республіка Польща)

Академія техніко-гуманітарна (Республіка Польща)

IBM Canada, м. Торонто (Канада)

Державна установа "Інститут економіки природокористування та сталого розвитку

Національної академії наук України", м. Київ (Україна)

Парламент Ізраїлю, м. Єрусалим (Держава Ізраїль)

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут» (Україна)

Одеський національний політехнічний університет (Україна)

Технічний університет –Варна (Республіка Болгарія)

Університет “Проф. д-р Асен Златаров”, м. Бургас (Республіка Болгарія)

Університет Торонто (Канада)

УО «Вітебський державний технологічний університет» (Республіка Білорусь)

Економічні проблеми сталого розвитку

Экономические проблемы устойчивого развития

Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції
імені проф. Балацького О. Ф.
(Суми, 11–12 травня 2016 р.)

У двох томах

Том 1

Суми
Сумський державний університет
2016

ЗОВНІШНІЙ БОРГ УКРАЇНИ: ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ, ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

к.е.н., доц. **Ілляшенко К.В.**, студент гр. Ф-41 **Власенко А.В.**
Сумський державний університет (Україна)

Сучасний світ характеризується інтенсивною глобалізацією й розвитком міжнародних фінансів. На сьогоднішній день спостерігається тенденція значного зростання державних боргів країн, що розвиваються.

Держави запозичують фінансові ресурси через різні причини, основними з яких є: нестача власних коштів, яких не вистачає для того, щоб покрити дефіцит державного бюджету та виконувати боргові зобов'язання, негативний платіжний баланс.

Науковці дають нам визначення, що державний зовнішній борг України - це заборгованість за непогашеними зовнішніми позиками і невиплченими за ними відсотками на певну дату. Цей борг складається з боргових зобов'язань перед міжнародними фінансовими організаціями - МВФ, Світовим банком, ЄС, ЄБРР, іноземними країнами-кредиторами - Росією, Туркменістаном, Німеччиною, США, а також іноземними банками і корпораціями.

Для України дана проблема є по-особливому актуальною. Це пояснюється тим, що після розпаду Радянського Союзу розмежувалися фінансові активи і України при цьому отримала фактично «нульовий» резерв банківських активів. Тому наша країна не мала достатнього початкового капіталу для подальшого економічного розвитку. Це змусило уряд звертатися до кредиторів та позичальників. Це не єдина причина збільшення зовнішнього боргу України після розпаду СРСР. Цьому сприяло «обнуління» банківських рахунків у закладах колишнього Ощадного банку Радянського Союзу. Новостворена Україна повинна була повернути своїм громадянам знецінені заощадження фактично за рахунок Державного бюджету.

Не зважаючи на це, державний борг України з періоду отримання статусу незалежної країни поступово зростає. Цей факт пояснюється такими причинами: дефіцит платіжного балансу та державного бюджету, значна залежність від імпортих енергоресурсів, неефективність та нерациональність розпорядження залученими позиками та кредитами й відсутність необхідного контролю за цим, несприятливий інвестиційний клімат.

На сьогоднішній день важливими причинами збільшення зовнішнього боргу України стали нестабільність політичної ситуації, чутливість до змін у світовій економіці, витрати для підтримки національної валюти.

Дослідники вважають, що боргова політика нашої держави почала формуватися у 1994 – 1995 рр., коли державні запозичення набули масового

характеру, але взагалі початок було покладено міжурядовими позиками ще в 1992 р.

Різні джерела говорять нам про те, що з 1994 р. Україна стала одержувати кредити від міжнародних фінансових організацій, а з 1995 р. залучати кошти через комерційні позики на зовнішньому фінансовому ринку.

Невирішеною проблемою України є неправильне контролювання абсолютних та відносних показників зовнішнього боргу, вони мають короткострокову ліквідність – відношення платежів до наявних валютних резервів.

Україна на сьогоднішній день потребує здійснення радикальних економічних реформ. Тому для неї внутрішні позики та зовнішня фінансова допомога є необхідними для фінансування структурних перетворень, прискорення стабілізації економіки та економічного зростання.

Проте вплив запозичень на макроекономічну ситуацію України є неоднозначним. Структура державного боргу відображає використання залучених позик, вона свідчить про те, що державні запозичення у державі переважно спрямовувались на поточні економічні потреби держави, а саме: забезпечення стабільності функціонування грошово-кредитної системи, покриття дефіциту платіжного балансу і державного бюджету. І незначна їх частина була спрямована безпосередньо на розвиток економіки та прискорення економічного зростання.

Результатом нерациональних і зайвих зовнішніх позик для України можуть стати виникнення боргових зобов'язань перед нерезидентами, які в майбутньому значно обмежать незалежну економічну політику уряду.

Отже, одним з найважливіших завдань для України є зменшення боргового навантаження та вдосконалення системи управління державним боргом. Є необхідним вживання заходів щодо поліпшення боргового стану України. Це можна зробити наслідуючи приклад економічно розвинених країн: налагодити політичну ситуацію у країні, мінімізувати зовнішні запозичення, налагодити інвестиційний клімат, дотримуватися економічно безпечного дефіциту бюджету, удосконалити податкову політику, сприяти розвитку зовнішньоекономічної діяльності та збільшенню експорту України.

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ГРОШОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

студент групи Ф-51 **Козловський В. Л.**
Сумський державний університет (Україна)

На сьогоднішній день проблема функціонування грошової системи є досить значимою в нашому житті. Безліч людей, професія яких пов'язана з фінансами, замислюються над тим, яким чином організувати грошову систему, щоб вона приносила максимально можливу користь людині та державі в цілому. Отже, вирішення проблеми функціонування грошової